

Sygn. akt: VU 827/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: Katarzyna Awsiukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2013 r. w Legnicy

sprawy z wniosku W. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o wyrównanie emerytury

na skutek odwołania W. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 22 marca 2013 roku

znak (...)

oddala odwołanie

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 marca 2013 r. – znak (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił uchylenia decyzji z dnia 31 stycznia 2012 r. w części, w jakiej decyzja ta zawieszona na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227 ze zm.) W. P. prawo o emerytury za okres od dnia 21 stycznia 2012 r. do 30 kwietnia 2012 r.

W odwołaniu od wyżej wskazanej decyzji W. P. wniósł o jej uchylenie i przyznania prawa do emerytury zawieszony w okresie od 21 stycznia 2012 r. do 30 kwietnia 2012 r. . W uzasadnieniu skarżący wskazał ,iż podstawę do wystąpienia z takim żądaniem stanowi wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. wydany w sprawie K 2 /12

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołanie, podtrzymując w całości argumenty zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji .

Dodatkowo wskazano ,iż wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. wydany w sprawie K 2 /12 dotyczy prawa do wznowienia wypłaty emerytury tym ubezpieczonym , którzy mieszczą się w kręgu osób , które nabyły prawo do emerytury przed dniem 01 stycznia 2011r. – bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

Decyzją z dnia 21 października 2009 r.- znak: (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. przyznał W. P. prawo do emerytury od 01 października 2008 r. tj. od miesiąca , w którym złożono wniosek.

Emerytura została zawieszona , gdyż W. P. kontynuował zatrudnienie, a podstawie art. 103 ust. 2a obowiązującej w tym czasie ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do emerytury ulegało zawieszeniu – bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury , ustalonym w decyzji organu rentowego .

Na wniosek W. P. , w związku z wejściem w życie dnia 08 stycznia 2009r. ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o emeryturach kapitałowych (Dz.U. z 2008r. Nr 228, poz. 1507 ze zm.) uchylający art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - ZUS Oddział w S. podjął wypłatę emerytury od dnia 01 stycznia 2009r.

Decyzją z dnia 31 stycznia 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. , po rozpoznaniu wniosku z dnia 28 grudnia 2011r. – przyznał W. P. prawo do emerytury od dnia (...) tj. od daty osiągnięcia wieku emerytalnego 65 lat .

Przyznana w powszechnym wieku emerytalnym - emerytura została zawieszona na podstawie art. 103a ustawy emerytalnej , gdyż W. P. kontynuował zatrudnienie .

Decyzją z dnia 31 lipca 2012r. ZUS Oddział w S. podjął wypłatę emerytury ubezpieczonego od dnia 01 maja 2012r. tj. od daty ustania zatrudnienia

W dniu 03 stycznia 2013r. W. P. złożył wniosek o podjęcie wypłaty emerytury w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. , domagając się wypłaty wyrównania od 21 stycznia 2012 r. do 30 kwietnia 2012 r.

W następstwie rozpoznania w/w wniosku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję .

(niesporne)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie .

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r. Trybunał Konstytucyjny (sygn. akt K 2/12) orzekł, iż art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Sentencja wyroku została ogłoszona w dniu 22 listopada 2012 r. w Dz. U. poz. 1285.

Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu w/w wyroku w sposób wyraźny i jednoznaczny stwierdził, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury w okresie od 08.01.2009 r. do 31.12.2010 r., a więc po uchyleniu w/w art. 103 ust 2a ustawy emerytalnej, a przed wejściem w życie art. 103 a tej ustawy, natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od dnia 01.01.2011 r.

W decyzji wskazano m.in., że wyrok TK z dnia 13 listopada 2012 r. nie ma zastosowania do przypadającego przed dniem 22 listopada 2012 r. okresu zawieszenia emerytur na podstawie przepisu art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu

Ubezpieczeń Społecznych. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest, według ZUS Oddział w L., fakt iż wyroki TK mają skutek na przyszłość, co wynika z art. 190 ust. 3 Konstytucji RP.

Powyższego poglądu nie można jednak zaakceptować w niniejszej sprawie. W pierwszej kolejności zaznaczyć należy, że skarżący skutecznie nabył prawo do emerytury w okresie przed 8 stycznia 2009 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy (01 października 2008r. data nabycia prawa do emerytury) . Stąd też nie rozciąga się na niego – w ocenie sądu - skutek orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego .

Ponadto prawo do emerytury w wieku lat 65 skarżący nabył na mocy decyzji z dnia 31 stycznia 2012r. , ale dopiero od dnia 01 lutego 2013r. tj. od daty złożenia wniosku . Zatem prawo do tego świadczenia nabył po dniu 31 grudnia 2010r.

W tym miejscu wskazać należy ,iż Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 lipca 2011 r., sygn. akt III UK 132/11: „ Utrwalony jest pogląd Sądu Najwyższego co do tego, iż przepis prawny uznany przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją nie może być stosowany przez sądy i inne organy w odniesieniu do stanów faktycznych sprzed ogłoszenia orzeczenia Trybunału (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2000 r., III ZP 27/00, OSNAPiUS 2001, nr 10, poz. 331 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 września 2001 r., II UKN 542/00, OSNP 2003, nr 2, poz. 36, z dnia 12 czerwca 2002 r., II UKN 419/01, OSNAPiUS 2002, nr23, poz. 58, z dnia 27 września 2002 r., II UKN581/01, OSNP 2003, nr 23, poz. 581, z dnia 18 grudnia 2002 r., IPKN 668/01, OSNP 2004, nr 3, poz. 47 oraz z dnia 21 listopada 2006 r., II PK 42/06” . Podkreślić należy, że powyższe stanowisko gwarantuje w pełni realizację zasady demokratycznego państwa prawnego – ochrony praw nabytych, która ma szczególne znaczenie w przypadku prawa do emerytury, Jak zauważa Trybunał Konstytucyjny „ W orzecznictwie konstytucyjnym przyjmuje się, że prawa emerytalne są co do zasady prawami nabytymi słusznie (orzeczenie TK z 11 lutego 1992 r., sygn. K 14/91, OTK w 1992 r., cz. I, poz. 7, s. 93-148) i jedynie w wyjątkowej sytuacji można uznać, że zostały nabyte z naruszeniem zasady sprawiedliwości (orzeczenie TK z 22 sierpnia 1990 r., sygn. K 7/90, OTK w 1990 r., poz. 5, s. 42-58)” (por. wyrok TK z dnia 24 lutego 2010 r., sygn. akt K 6/09).

Nie może bowiem umknąć uwadze fakt, iż niekonstytucyjny przepis art. 28 ustawy nowelizującej jest przepisem przejściowym. Miał on bowiem na celu rozciągnięcie mocy obowiązującej „nowych” przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (wprowadzonych art. 6 ustawy nowelizującej) na stany faktyczne i prawne ustalone przed tą datą. Zatem w istocie, za niekonstytucyjny został uznany przepis, który miał moc retroaktywną. Stąd też logiczną konsekwencją utraty mocy obowiązującej przez ten przepis jest jego derogacja ze skutkiem ex tunc. W odniesieniu do takiej sytuacji „moc odzyskuje” zatem poprzedni stan prawny ze skutkiem wstecznym.

Zatem szczególny charakter uchylonego przepisu przemawia za wyjątkowym „rozciągnięciem” skutku prawnego wskazywanego orzeczenia TK, co pozostaje w zgodzie z poglądami na tę kwestię SN (vide: przytoczone orzeczenia) oraz doktryny (por. w szczególności M. Safjan, Skudd prawne orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, tekst wystąpienia wygłoszonego w Komitecie Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk 6 stycznia 2003 r.). Nie jest w tym wypadku wystarczające odwołanie się tylko do art. 190 ust. 3 Konstytucji RP (podobnie np. wyrok SA w Lublinie z dnia 28 lutego 2013 r., sygn. akt III AUa 1155/12). To nie wola Trybunału Konstytucyjnego, który ewentualnie w orzeczeniu mógłby wskazać retroaktywny skutek swego rozstrzygnięcia, ma w tym wypadku decydujące znaczenie .

Konsekwencją powyższych ustaleń jest przyjęcie, że „stan prawny w zakresie prawa do wypłaty emerytury dla osób, które nabyły prawo do tego świadczenia bez rozwiązania stosunku pracy (gdy popisy nie wymagały rozwiązania stosunku pracy) zmienił się z dniem ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego w ten między innymi sposób, że z dniem tym ustało domniemanie konstytucyjności przepisu art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r., a w rezultacie sądy orzekające w sprawie takiej, jak sprawa ubezpieczonej powinny uczynić wszystko, co leży w zakresie ich kompetencji, aby przywrócić stan zgodny z Konstytucją (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z, dnia 20 maja 2009 r., III UK 96/08, LEX nr 1001327)” (tak m.in. wyrok SA w Gdańsku z dnia 13 marca 2013 r., sygn. akt III AUa 665/12).

Powyższe prowadzi do wniosku, że w takiej sytuacji „należało dokonać rekonstrukcji stanu prawnego powracając do stanu, jaki istniał zanim do ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodano przepis

art. 3 a cyt. ustawy, umożliwiającą zawieszenie prawa do emerytury w sytuacji nie rozwiązania umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą” (tak: wyrok SA w Lublinie z dnia 14 lutego 2013 r., sygn. akt 1162/12).

W powyższej sprawie nie może także umknąć treść art. 316 § 1 k.p.c. Sąd ma bowiem obowiązek wydać wyrok biorąc za podstawę stan rzeczy (a zatem stan faktyczny i prawny) istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Stan faktyczny jest jasny, wynika on bowiem z przedłożonych w sprawie dokumentów, zaś stan prawny (przynajmniej na chwilę złożenia odwołania) został ukształtowany wielokrotnie przywoływanym wyrokiem TK. Stąd też nie powinny budzić wątpliwości przytoczone, jednolite ustalenia sądów powszechnych. W tymże stanie prawnym norma art. 28 ustawy nowelizującej pozostająca w zw. z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie obejmuje tylko osób, które nabyły prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. , a do kręgu tych ubezpieczonych nie zalicza się skarżący . W. P.nabył prawo do wcześniejszej emerytury na mocy prawomocnej decyzji organu rentowego od dnia 01 października 2008r. , a do emerytury w ustawowym wieku 65 lat – (...)

W niniejszej sprawie decydujące znaczenie mają daty przyznania prawa do świadczenia stwierdzone w prawomocnych decyzjach organu uprawniającego do przyznania tego świadczenia , a nie faktyczna data spełnienia przez stronę warunków do ubiegania się o przyznanie tego prawa lub data wznowienia wypłaty świadczenia po ustaniu przesłanki uzasadniającej jego zawieszenie .

Reasumując sąd – na podstawie art. 477 (14 indeks górny)&1k.p.c. oddalił odwołanie, gdyż nie było podstaw do jego uwzględnienia z przyczyn wymienionych w niniejszym uzasadnieniu.